

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาพัฒนาการเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ. สิกิ่ว จ. นครราชสีมา

Members' Attitude Toward Dairy Farmer Group :
Case Study ; Amphur Sikhiu Changwat Nakhonrajchasima.

โดย

นายบุญช่วย วุฒิกาท

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่..... มีนาคม พ.ศ. 2533

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ..... 14 มี.ค. 1.33.....
(อาจารย์ศิริจรรรยา เกรือวริษะพันธ์)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 14 มี.ค. 1.33.....
(อาจารย์ไพศาล วรอุไร)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 16 มี.ค. 1.33.....
(อาจารย์วิบูลศักดิ์ กาวิละ)

หัวหน้าภาควิชา ..... 19 มี.ค. 1.33.....
(อาจารย์แสนนิต หงษ์ทรงเกียรติ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาไปใช้

13790

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ. สิกิ่ว จ. นครราชสีมา

Members' Attitude Toward Dairy Farmer Group :

Case Study ; Amphur Sikhiu Changwat Nakhonrajchasma.

T095983

โดย

นายบุญช่วย

วุฒิปาห

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ปพ.

พ.ศ. 2533

ข. 23 ท

2533

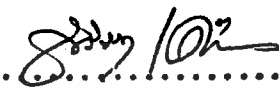
ตงหญ

เลขทะเบียน T095983

วันเดือนปี 2533

ฉบับนี้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด การค้า
ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ทัศนคติของสมาชิกในกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา
 โดย : นาย บุญช่วย วุฒิกภาพ
 ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาเอก : ศึกษาศาสตร์เกษตร
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : .... / 16 / 56 / 33
 (อาจารย์ สิริจรรยา เกรือวิริยะพันธ์)

น้ำนมเป็นอาหารที่ยอมรับกันทั่วไปว่ามีคุณค่าทางโภชนาการสูง และมีประโยชน์ต่อทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเจริญเติบโต จากสถิติมูลค่านำเข้าผลิตภัณฑ์นมเข้าประเทศคิดเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาท และปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้สูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากมาย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยยังผลิตน้ำนมได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคนมกันมากขึ้น และกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว - จ.นครราชสีมา เป็นกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐบาลให้มีการเลี้ยงโคนมตลอดมา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เห็นภาพทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ที่ศึกษาทัศนคติของสมาชิกต่อการให้บริการทางด้านแหล่งเงินทุน การซื้อแม่โคนม การจำหน่ายโคเพศผู้และโคปลัดระวาง การผสมพันธุ์ การผสมจริง การผสมเทียม การบริโภคน้ำเชื้อ การบริการอาหารสำเร็จรูป วัตถุดิบในการผสมอาหาร วัตถุดิบ แร่ธาตุ - ยาปฏิชีวนะ ปุ๋ยราคาถูก พันธุ์พืชอาหารสัตว์ การจัดการป้องกันโรคแท้งติดต่อ ยากำจัดพยาธิภายนอกภายใน การทำทะเบียนประวัติ การทำเครื่องหมาย การโอนโค เครื่องรีดนม ถังใส่น้ำนมดิบ การขนส่งน้ำนมดิบ การตรวจคุณภาพน้ำนม การรับซื้อน้ำนมดิบ การให้ข่าวสาร การประชุม การอบรม การตรวจเยี่ยม การให้เงินกู้ยืม และการประเมินผล ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกผู้เลี้ยงโคนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่เป็นชาย อายุเฉลี่ย 34 ปี นับถือ ศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 7 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน ต่อครอบครัว ในจำนวนนี้เป็นแรงงานทางกานเกษตรเฉลี่ย 3 คนต่อครอบครัว การถือครองที่ดิน ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของที่ดิน โดยถือครองในพื้นที่เฉลี่ยครอบครัวละ 74 ไร่ และจะใช้ที่ดินไปในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ยครอบครัวละ 48 ไร่ อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดของสมาชิก คือ อาชีพเลี้ยงโคนม โดยมีรายได้เฉลี่ย 227,000 บาทต่อครอบครัวต่อปี ส่วนใหญ่มีที่ดินและจะกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส) และสหกรณ์การเกษตร การเป็นสมาชิกจะเป็นโดยสมัครใจ จึงส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับประโยชน์ในด้านของข่าวสารความรู้ทางการเกษตร

ด้านสภาพการเลี้ยงโคมนั้น สมาชิกส่วนใหญ่เลี้ยงโคนมพันธุ์ลูกผสมไฮลส์สไตร์ เฟรีเซียน ในจำนวนเฉลี่ย 19 ตัวต่อครอบครัว มีจำนวนโคนมที่กำลังให้น้ำนมเฉลี่ย 6 ตัวต่อครอบครัว และยังสามารถผลิตน้ำนมได้เฉลี่ย 43 กิโลกรัม/วัน/ครอบครัว สมาชิกส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการผสมพันธุ์ เนื่องจากน้ำเชื้อไม่ตรงตามพันธุ์ที่ต้องการ ส่วนการให้อาหารนั้นสมาชิกจะใช้อาหารสำเร็จรูป ซึ่งมีราคาแพงและให้อาหารเสริมโดยปล่อยให้กินอย่างอิสระในรูปผงหรือก้อน ในรูปอาหารหยาบ คือ หญ้าสดและฟางแห้ง อาหารหยาบเหล่านี้จะปลูกลงในพื้นที่อย่างถาวร ในจำนวนเฉลี่ย 33 ไร่/ครอบครัว สมาชิกป้องกันโรค โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 182 บาท/ครั้ง และจะกำจัดพยาธิภายนอกและภายในเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี เสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 390 บาท ต่อครั้ง ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการฉีดพ่นภายนอก นอกจากนี้ยังพบโรคพยาธิในลำไส้เล็ก คือ โรคเต้านมอักเสบ เห็น พยาธิตัวกลม

ส่วนการศึกษาทางด้านทัศนคติของสมาชิกต่อการบริการของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม พบว่า สมาชิกมีทัศนคติดีต่อการบริการน้ำเชื้อ การบริการอาหารสำเร็จรูป และการบริการอาหารวัตถุดิบในการผสมอาหาร สมาชิกมีทัศนคติที่ค่อนข้างน้อยต่อการบริการซื้อแม่โคนม การจำหน่ายโคนมผู้ โภผล ระยะเวลา การบริการผสมพันธุ์ การบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การกำจัดพยาธิภายนอกและภายใน การทำเครื่องหมายตลอดจนการทำทะเบียนประวัติ สมาชิกมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ การบริการแหล่งเงินทุน ยานปฏิชีวนะ ปุ๋ยราคาถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะมีการส่งเสริมพันธุ์โคนมให้ผลผลิตน้ำนมสูงขึ้น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ง่ายและต้านทานโรค โดยเฉพาะน้ำที่ที่เกี่ยวข้อง - เพิ่มความรับผิดชอบทางด้านบริการผสมพันธุ์ นอกจากนี้กลุ่มควรมีการตรวจเยี่ยม หรือให้ข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ แก่สมาชิกไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม เช่น ราคา ปัจจัยการผลิต ปริมาณความต้องการ เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกทราบปัญหา และวางแผนทางการผลิตได้ถูกต้องมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์ จีริจรรยา เกร์อวีริยะพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณอย่างยิ่ง อีกทั้งอาจารย์ ไหลสาล - วรอุไร อาจารย์ วิบูลย์ กาวิละ และ อาจารย์ ญาณิน โอกาสทัศนกิจ ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข รวมถึงเจ้าหน้าที่และสมาชิก กลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีควี จ.นครราชสีมา ซึ่งกรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ.โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือสนับสนุน การศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

บุญช่วย วุฒิกานท์
มีนาคม 2533

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	10
ประวัติความเป็นมาของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว	
จ.นครราชสีมา	11
ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 ผลการศึกษาและวิจารณ์ผลการศึกษา	18
ผลการศึกษา	18
วิจารณ์ผลการศึกษา	45
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	47
สรุปผลการศึกษา	47
ข้อเสนอแนะ	50
เอกสารอ้างอิง	51
ภาคผนวก	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

ตารางที่		หน้า
1	การควบคุมเนกาทีฟการผลิตน้ำดื่มจากเริ่มแผนพัฒนา การเลี้ยงโคนม	2
2	การจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมชนิดต่าง ๆ ภายในประเทศ	3
3	สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	21
4	พันธุ์และจำนวนโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	32
5	ความต้องการศึกษาโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	34
6	การให้อาหารของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	35
7	การป้องกันโรคโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	37
8	โรคพยาธิโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	39
9	วิธีการรีดนม	40
10	ปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	40
11	ทัศนคติของสมาชิกต่อการบริการจากกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม	43

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

จากการศึกษาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ได้มุ่งปรับโครงสร้างการผลิตสาขาเกษตรให้ขยายการผลิตในอัตราอย่างน้อยร้อยละ 4.8 ต่อปี โดยเน้นทางด้านกรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเป็นหลักสำคัญ การผลิตปศุสัตว์นั้น กำหนดเป้าหมายการเพิ่มการผลิตไว้ในอัตราร้อยละ 4.2 ต่อปี ซึ่งการผลิตปศุสัตว์ส่วนหนึ่งได้แก่ การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ (รำไพพรรณ, 2524)

การเลี้ยงโคเนื้อยังเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากเกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบประจำและแน่นอน นอกจากนี้อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อนั้น ส่วนใหญ่จะใช่ประโยชน์จากอาหารที่เหลือใช้ที่ไม่สามารถใช้ได้ เช่น ผลพลอยได้จากไร่นา เศษเหลือจากโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้แล้วโคเนื้อยังเป็นแหล่งที่มาของโภชนะต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น โปรตีน ไขมัน แกลีอแร และคาร์โบไฮเดรต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับร่างกายมนุษย์

ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยได้เลี้ยงกระจายกันไปทุกภาคของประเทศไทย เฉพาะภาคกลางมีการเลี้ยงมากที่สุด คือ 48,026 ตัว ภาคเหนือ 33,746 ตัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,430 ตัว ภาคใต้ 2,345 ตัว (เกษตรและทีเซชัวร์, 2531) อย่างไรก็ตามการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยยังมีการเลี้ยงไม่มากนัก เนื่องจากสาเหตุหลายประการ คือ ปัญหาด้านอาหารสัตว์มีราคาต่อข้างสูง ปัญหาโรคและแมลงรบกวน ปัญหาการรับซื้อน้ำนมดิบ ปัญหาในเรื่องการขาดความรู้ของเกษตรกร เรื่องการเลี้ยงโคเนื้อ เป็นต้น (ตรีพล, 2527)

จากภาวะการกีดกันดังกล่าว เป็นเหตุให้การเลี้ยงโคนมของประเทศไทยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถผลิตน้ำนมดิบได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 - ประมาณน้ำนมดิบที่ผลิตในปี พ.ศ. 2526 มีปริมาณ 34,867 ตันต่อปี เฉลี่ยวันละ 95.52 ตัน/วัน และคาดว่าจะผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนในปี พ.ศ. 2534 คาดจะเห็นว่าปริมาณน้ำนมจะมีจำนวน - 154,886 ตันต่อปี เฉลี่ยวันละ 424.35 ตันต่อวัน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การคาดคะเนการผลิตน้ำนมดิบจากเริ่มแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำนม	
	ตัน/ปี	ตัน/วัน
2525	27,028	74.04
2526	34,867	95.52
2527	43,429	188.98
2528	53,680	147.07
2529	63,569	174.24
2530	78,261	214.41
2531	95,865	262.64
2532	114,779	314.46
2533	133,622	366.09
2534	154,886	424.35

ที่มา : (กรมปศุสัตว์, 2528)

จากตารางที่ 1 ชี้ให้เห็นว่าปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ในประเทศไทยนั้นยังไม่เพียงพอ กับความต้องการน้ำนมดิบในประเทศซึ่งผลิตได้เพียง 95.52 ตันต่อวันหรือเท่ากับ 4 % ของความต้องการทั้งหมด เนื่องจากต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูงคือ ประมาณ 4.47 บาทต่อกิโลกรัม และราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรจำหน่ายราคากิโลกรัมละ 6.50 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2526) จึงทำให้น้ำนมดิบที่ผลิตในประเทศไทยไม่สามารถนำไปทำผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นได้ ในขณะที่ความต้องการของตลาดนมพร้อมดื่มเพียง 80.04 ตันต่อวัน จึงทำให้เกิดปัญหาภาวะขาดตลาดตามมานอกจากนี้ยังมีการนำนมเข้ามาจากต่างประเทศอีกด้วย จึงทำให้ประเทศต้องเสียดุลการค้าเพิ่มขึ้นอีก

สำหรับตลาดน้ำนมในประเทศไทยนั้น แต่เดิมนิยมใช้น้ำนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ ต่อมาที่มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้น จึงมีตลาดนมพร้อมบริโภคเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ นม-พาสเจอร์ไรซ์ มีเพียง 3.0 % นมยูเอชที 5.2 % แต่ไม่ถึง 10 % ของตลาดอาหารทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมชนิดต่าง ๆ ภายในประเทศ

ชนิดผลิตภัณฑ์นม	ค่าสถิติ	เปอร์เซ็นต์
นมข้นกระป๋องและนมข้นระเหยน้ำ	12.5	62.5
นมผง	79.3	19.5
ไอศกรีม	14.8	3.0
นมพาสเจอร์ไรซ์	15.0	3.0
นม ยู เอช ที	26.0	5.2
อื่น ๆ	34.1	6.8

ที่มา : (กรมปศุสัตว์, 2528)

สำหรับขนาดของฟาร์มและผลตอบแทนนั้น ส่วนใหญ่เป็นฟาร์มขนาดเล็ก ส่วนฟาร์มขนาดใหญ่จะมีผู้น้อยราย เนื่องจากการเลี้ยงโคนมักจะมีการลงทุนสูงมากทั้งที่ดิน พันธุ์สัตว์ และเงินทุน ขนาดของพื้นที่ของฟาร์มซึ่งเป็นสิ่งจำกัดขนาดของฟาร์ม เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของโคนมที่เลี้ยง ดังนั้นปัจจุบันรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงเพื่อเป็นรายได้อีกช่องทางก็ เกษตรกรจึงมีแรงจูงใจในการที่จะประกอบอาชีพนี้สูงขึ้น

การเลี้ยงโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา นับว่าเป็นแหล่งโคนมที่สำคัญแห่งหนึ่ง ซึ่งแต่เดิมเกษตรกรประกอบอาชีพทำนาและปลูกพืชต่าง ๆ และยังมีพื้นที่ว่างเปล่าที่ไม่สามารถทำการเกษตรอย่างอื่นได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงได้รวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งทำให้เนื้อที่ที่ต่ำกว่าเดิม โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งการสร้างงานแก่เกษตรกรและใช้พื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์แก่ที่สุด ซึ่งทำให้ฐานะและความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงศึกษาทัศนคติของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เพื่อให้ทราบถึงการเลี้ยงโคนมและทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาค่าดำเนินงานของกลุ่ม และเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรอื่น ๆ ในการตัดสินใจ เพื่อสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมะ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา
2. ศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมะ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เกี่ยวกับการให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น การรับซื้อน้ำนมดิบ การจำหน่ายอาหารและยารักษาโรคในราคาถูก การบริการทำวัคซีน ตลอดจนการให้ข่าวสารความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการตลาด และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเลี้ยงโคนมะ
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมะ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงสภาพการเลี้ยงโคนมะและทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมะ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่ม และยังเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรรายอื่น ๆ ในการตัดสินใจเป็นสมาชิกของกลุ่มต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้ทั้งการศึกษาถึงทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมะ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา โดยการศึกษาถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพการเลี้ยงโคนมะและทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์ต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ หรือค่านิยม อันมีแนวโน้มที่แสดงออกว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคม - การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น จะต้องมีการสัมผัสการกระทำโดยตรงหรือทางอ้อมกับสิ่งนั้น ถ้าบุคคลหรือคณะบุคคลเหล่านั้น ไม่รู้ ไม่เห็น ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน จะไม่มีทัศนคติต่อสิ่งนั้นเลย ปกติเราจะมีทัศนคติในทางที่ดี (positive attitude) ต่อสิ่งที่เราพอใจหรือสิ่งที่เราชอบ และเราจะมีทัศนคติในทางที่ไม่ดี (negative attitude) ต่อสิ่งที่เราไม่ชอบ หรือสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย

ระดับทัศนคติ หมายถึง การประมาณค่าทัศนคติของสมาชิกในกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน โดยได้กำหนดคะแนนเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 คือ ระดับที่ให้คะแนน 1 คะแนน ในกรณีที่คำตอบเป็นไม่เหมาะสม ไม่พอใจ

ระดับที่ 2 คือ ระดับที่ให้คะแนน 2 คะแนน ในกรณีที่คำตอบเป็นเหมาะสมน้อยพอใจน้อย

ระดับที่ 3 คือ ระดับที่ให้คะแนน 3 คะแนน ในกรณีที่คำตอบเป็นเหมาะสมมาก ชอบมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ คือ

คะแนน 1.00 - 1.66 แสดงว่า มีทัศนคติที่ไม่ดี ✓

คะแนน 1.67 - 2.33 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีน้อย ✓

คะแนน 2.34 - 3.00 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีมาก

กลุ่มผู้เลี้ยงโคชน หมายถึง สมาชิกของกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน อ.สีคว จ.นครราชสีมา

สมาชิก หมายถึง เกษตรกรในกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน อ.สีคว จ.นครราชสีมา

สภาพการเลี้ยงโคชน หมายถึง การศึกษาถึงสภาพโรงเรือนในการเลี้ยงโคชน พันธุ์โคชน การให้อาหาร การเลี้ยง การดูแลโคในระยะต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

1. การสุ่มตัวอย่าง

จะสุ่มจากเกษตรกรสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เท่านั้น โดยจากสมาชิกทั้งหมด 130 ราย คาดว่าจะสามารถเก็บได้หมด แต่เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้ ประชากรตัวอย่างเพียง 98 ราย เนื่องจากปัญหา คือ เกษตรกรมากรายได้อยู่นอกเขต อ.สีคิ้ว และอยู่ไกลจาก อ.สีคิ้วมาก

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ บริเวณเขต อ.สีคิ้ว - จ.นครราชสีมา ซึ่งก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ได้ทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่ไม่ใช่ประชากรตัวอย่าง จำนวน 20 ราย หลังจากนั้นนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขและเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ตอนที่ 2 สภาพการเลี้ยงโคเนื้อของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ตอนที่ 3 ทักษะของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต

3.1 การแจกแจงความถี่ เป็นการจัดลำดับคะแนนที่ได้เก็บรวบรวมมา เพื่อจะทำให้ทราบค่าว่าข้อมูลที่เก็บมานั้นอยู่ในช่วงใด ในการคิดจะมีการกำหนดอันตรภาคชั้นขึ้นมา โดยนำข้อมูลที่ได้นั้นมาคำนวณโดยละเอียด

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{พิสัย} = \text{จำนวนสูงสุด} - \text{จำนวนต่ำสุด}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การหาค่าร้อยละ เป็นการหาอัตราส่วนของข้อมูลเป็นร้อยละ ซึ่งใช้ในการคำนวณ
หาอัตราส่วนเป็นข้อมูลที่ใดมาเช่น เพศ อายุ การศึกษา

$$\text{การหาร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมดที่ทำการศึกษา

3.3 การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นการรวบรวมข้อมูลแต่ละชุดของสมาชิกทั้งหมดมา
ด้วยจำนวนสมาชิกที่ได้จากการศึกษาซึ่งค่าที่ได้หาค่าได้หาค่าถึงค่าเฉลี่ย หรือค่ากลางของข้อมูลใน
แต่ละชุด

$$\begin{aligned} \text{สูตรคำนวณ} \quad \bar{x} &= \frac{\sum x}{N} \\ \bar{x} &= \text{ค่าเฉลี่ย} \\ \bar{x} &= \text{ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมด} \\ N &= \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \end{aligned}$$

3.4 การคำนวณหัตถ์สถิติ

1) หาค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนของหัตถ์สถิติจากประชากรตัวอย่างแต่ละราย

$$\text{จากสูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

2) จากคำตอบของเกชกรกรซึ่งเป็นหัตถ์สถิติที่เมื่อการบริการ

3 คะแนน = เหมาะสม

2 คะแนน = เหมาะสมน้อย

1 คะแนน = ไม่เหมาะสม

3) คำนวณหาช่วงคะแนนเพื่อพิจารณาระดับหัตถ์สถิติ

จาก คะแนนสูงสุดของหัตถ์สถิติ = 3

คะแนนต่ำสุดของหัตถ์สถิติ = 1

$$\begin{aligned} \text{พิสัย (range) ของคะแนนเฉลี่ย} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{ต่ำสุด} \\ &= 3.00 - 1.00 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ^{= 2.00} ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จาก กำหนดให้ระดับทัศนคติมี 3 ระดับ (ชั้น)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class interval size)} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{2}{3} = 0.66 \end{aligned}$$

ช่วงคะแนนเพื่อพิจารณาระดับทัศนคติดังนี้

- 1.00 - 1.66 = มีทัศนคติที่ไม่ดี
- 1.67 - 2.33 = มีทัศนคติที่น้อย
- 2.34 - 3.00 = มีทัศนคติที่ดีมาก

ทัศนคติการบริการของกลุ่ม ที่คำนวณมานี้ตกอยู่ในช่วงใดก็แจ้งว่าทัศนคติอย่างนั้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ตรวจเอกสารใน 3 ลักษณะคือ

1. แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
2. ประวัติความเป็นมาของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา
3. ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ไญบูลย์ ช่างเรียน (2529 : 50) ได้กล่าวว่าทัศนคติมีที่มาได้ 2 ทางคือ ทัศนคติที่เกิดจากประสบการณ์ (experience) ของบุคคล การที่บุคคลได้พบเห็นจับต้องหรือทดลองสิ่งใด นับเป็นประสบการณ์โดยตรง (direct experience) ของบุคคลต่อสิ่งนั้น และการที่บุคคลได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องใดนั้นเป็นประสบการณ์ทางอ้อม (indirect experience) ของบุคคลต่อสิ่งนั้น และทัศนคติที่เกิดจากค่านิยมและการตัดสินค่านิยม (value system and value judgment) เพราะบุคคลมีค่านิยมและการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน อาจจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ทัศนคติมีคุณสมบัติแยกออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติที่มีความสม่ำเสมอ คงเส้นคงวา (consistency)
2. ทัศนคติที่ทิศทาง (direction) ที่แน่นอนต่อสิ่งแวดล้อม หรือต่อเป้าหมายของบุคคล
3. ทัศนคติที่มีปริมาณ ความเข้มข้นต่อสิ่งแวดล้อม คือเขางดवारแต่ทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป

Cruzel(1942 : 928) ได้ให้ความหมายทัศนคติ หมายถึง ชาวดี การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิดของข้อมูลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นทางบวก หรือทางลบก็ได้ และทัศนคติจะจัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลสิ่งนี้อาจเกิดขึ้นกับบุคคลด้วยสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เกิดจากการที่บุคคลยอมรับเอาทัศนคติทางวัฒนธรรมไว้ก่อนที่จะได้พบปะและมีความรู้สึกจริง ๆ กับวัตถุที่ทำให้เกิดทัศนคติเช่นนั้นขึ้น
2. เกิดจากการที่บุคคลสร้างขึ้นโดยจิตความนึกจากความรู้ที่เขามีอยู่กับประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ความเชื่อตรงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ บุคคลได้เรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมที่แสดงถึงความเชื่อตรงเป็นกรณีไป
3. เกิดจากบุคคลแสดงปฏิกิริยา ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง เช่น ความรู้สึกเกลียดกลัว เป็นต้น

Hilgard(1962 : 564) ได้กล่าวว่าทัศนคติเป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อแนวความคิดใดหรือต่อสภาพการใด ในทางเข้าหากัน หรือหนีออกห่าง และความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไป ในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะอย่างเดิม เมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวอีก

ประวัติความเป็นมาของกฎหมายไทย อ.สตีว จ.นครราชสีมา

เหตุผลในการจัดตั้ง

แต่เดิมบนเกษตรกรในพื้นที่ อ.สตีว จ.นครราชสีมา มีอาชีพปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งในปีหนึ่งสามารถเก็บผลผลิตได้เพียงครึ่งเดียวเท่านั้น และซึ่งเสี่ยงต่อภาวะราคาของผลผลิตที่ไม่แน่นอน ทำให้เกษตรกรขาดเสถียรภาพทางด้านรายได้ นอกจากนี้พื้นที่ของเกษตรกรบางส่วนยังถูกทำให้ร้างว่างเปล่า เนื่องจากพื้นที่เหล่านี้ ชาวความอุดมสมบูรณ์ไม่สามารถปลูกพืชชนิดอื่นได้เป็นเหตุให้ - เกษตรกรบางส่วนมีความคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพจากปลูกมันสำปะหลังเป็นการเลี้ยงโคแทน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ อ.สตีว จ.นครราชสีมา มีพื้นฐานและประสบการณ์จากการเลี้ยงโค, เนื้อพันธุ์ลูกผสมอยู่แล้ว ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลไทย อสค. ได้มีนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการ เลี้ยงโคแทนอาชีพอื่น โดยจะรับซื้อผลผลิตทั้งหมักจากเกษตรกรในราคาประกัน และให้บริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเช่นมีวัตถุประสงค์ของนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงโคใน อ.สตีว จ.นครราชสีมา ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคนม โดยทำการฝึกอบรม ให้ความรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกรและผู้สนใจ
2. ขยายการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม โดยการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมทำการโคนม รับซื้อน้ำนมดิบจากสมาชิกในราคาประกัน แปรรูปน้ำนมดิบเป็นผลิตภัณฑ์นมต่าง ๆ
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีรายได้ที่มั่นคง

ประวัติความเป็นมา

กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว ได้เริ่มรวมตัวขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2525 เกิดจากการเริ่มตระรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมสีคิ้ว เนื่องจากความจำเป็นบังคับ กล่าวคือระยะแรกมีเกษตรกร 12 ราย ซึ่งประกอบอาชีพปลูกพืชไร่เป็นหลักเป็นหลัก และบางรายเลี้ยงโคลูกผสมพื้นเมือง ได้รวมตัวกันคิดเปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นเลี้ยงโคนม เพราะเล็งเห็นว่า การทำไร่เป็นหลักนั้นปีหนึ่งจึงจะได้เก็บผลผลิตและราคาก็ไม่แน่นอน หากเปรียบเทียบกับการเลี้ยงโคนมแล้วเกษตรกรจะได้ผลผลิตน้ำนมตลอดปี ซึ่งรัฐบาลสนับสนุนและส่งเสริมจะรับซื้อในราคาประกัน และรับซื้อผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ทั้งหมด โดยเกษตรกรไม่ต้องหาตลาดรับซื้อ

ฉะนั้นกลุ่มเกษตรกร 12 รายแรกจึงได้ไปศึกษาข้อมูลการเลี้ยงโคนมและดำเนินงานจากกลุ่มเกษตรกรปากช่อง จ.นครราชสีมา กลุ่มเกษตรกรรวมเหล็ก จ.สระบุรี และกลุ่มสหกรณ์โคนม - หมอชังโพ จ.ราชบุรี สมาชิกกลุ่มทั้ง 12 ราย มีความเห็นว่า ในเขต อ.สีคิ้ว สามารถเลี้ยงโคนมได้ เพราะยังมีพื้นที่ว่างเปล่าอีกจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ดังนั้นสมาชิกจึงเริ่มปลูกสร้างโรงเรือน รั้วคอกพัก และหาซื้อแม่พันธุ์โคนมมาเข้าฟาร์ม แต่กลุ่มผู้เลี้ยงโคนมยังไม่ได้อัตราเป็นสมาชิกขององค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ดังนั้นเมื่อสมาชิกมีโคนมโรงเรือนแต่ยังไม่ได้อัตราเป็นสมาชิกของ อ.ส.ค. ก็เท่ากับว่ายังไม่มีผู้รับซื้อนม ฉะนั้นจึงได้ติดต่อขอสมัครเป็นสมาชิก แต่ได้รับการปฏิเสธ เนื่องจากกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมสีคิ้ว อยู่นอกเขตการส่งเสริมของ อ.ส.ค. (รัศมี 30 ก.ม.) หลังจากนั้นกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมจึงได้หาทางใหม่ โดยขอความร่วมมือและสนับสนุนจากกลุ่มเกษตรกรรวมเหล็ก จ.สระบุรี กลุ่มเกษตรกรปากช่อง จ.นครราชสีมา ทำให้สามารถดำเนินการเลี้ยงโคนมต่อไปได้ ต่อมาทาง อ.ส.ค. จึงได้รับกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมสีคิ้ว เข้าเป็นสมาชิก โดยมีเงื่อนไขต้องส่งน้ำนมดิบที่ศูนย์ปากช่อง จ.นครราชสีมา โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2525 เป็นต้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากนั้นไม่นานกิจการของกลุ่มก็ได้เติบโตขึ้นมาก มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดิม เป็น 52 ท่าน โดยการประชุมตัวกันกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมะเขือเทศ ซึ่งสามารถผลิตน้ำนมดิบได้รวมกัน ถึงวันละราว 2 ตัน ดังนั้นจึงเสนอขอให้ทาง อสค. จัดตั้งศูนย์ อสค. ที่สีแก้ว เนื่องจากส่งนมที่ศูนย์ อสค. ปากช่องให้ โภคมาก ทำให้คุณภาพนมเสื่อมลง และใช้ราคาต่ำ ก็ได้รับการปฏิเสธจาก อสค. อีก เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการจัดตั้ง

ในที่สุด ก็ได้รับคำตอบจาก อสค. เรื่องตั้งศูนย์รับนมที่สีแก้ว แต่ต้องมีข้อแลกเปลี่ยน คือ เกษตรกรจะต้องมีถังน้ำนมดิบ (cooling tank) พร้อมเครื่องชั่งและมอเตอร์เอง โดยเข้าอาคาร ในการดำเนินงาน เนื่องจากไม่มีทางเลือกอื่น ๆ แล้ว สมาชิกจึงต้องคอก และใ้คู้เงินจากธนาคาร กรุงศรีอยุธยา มาลงทุน ธนาคารฯ จะเก็บค่างอกเบี้ย จากน้ำนมดิบที่โลกรัมละ .15 บาท (สิบห้า สตางค์) จนกว่าหนี้สินจะหมดสิ้นลง

วัตถุประสงค์ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม. อ.สีแก้ว จ.นครราชสีมา

1. ดำเนินงานธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในด้านบริการต่าง ๆ
2. เพื่อเป็นการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านของการผลิตน้ำนม
3. สามารถทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น

คุณสมบัติในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้เลี้ยงโคนม. อ.สีแก้ว

1. จะต้องผ่านการอบรมจาก อสค. ก่อข
2. มีจำนวนแม่โคที่กำลังรีดนม และโรงเรือนที่เหมาะสม
3. เสียค่าสมัครเป็นสมาชิก จำนวน 1,000 บาท (เฉพาะสมาชิกใหม่)

การดำเนินงานของกลุ่ม

1. ในการรวมกลุ่มขึ้น เพื่อความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
2. เพื่อช่วยเหลือแนะแนวการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
3. เมื่อเกิดโรคระบาด หรือ ครอบรอบการทำวัคซีนป้องกันโรคก็ได้มีการรวมตัวกันเพื่อ

ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นของส่วนรวม เป็นตัวว่า ถึงบรรจุน้ำนมดิบขนาด 5 ตัน แบบ cooling tank เราสามารถระดมทุนได้จากค่าน้ำนมดิบ ซึ่งต้องจ่ายเป็นมูลค่าถึง - 500,000 บาท ชำระค่าถึงเสร็จสิ้นภายใน 2 ปี

5. คณะกรรมการกลุ่ม จะเป็นผู้นำในการดำเนินงานทุกขั้นตอนในการเรียกร้อง หรือ มีการตรวจสอบคุณภาพของน้ำนมดิบ หรือคุณภาพของอาหารชั้นที่กลุ่มสมาชิกต้องการ เช่น

- มีการหาแหล่งรับซื้อให้ ในด้านของโคแพศยาและโคปลดกระวาง
- มีการตรวจสอบในร้านค้า ๆ ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรกร เช่น เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ โคแก่ พนักงานส่งนม เจ้าหน้าที่ผสมเทียม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมาได้รับการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกถึงกว่า 130 ราย จำนวนน้ำนมดิบที่ผลิตได้ก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนี้ทาง อสค. ยังให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยการสั่งซื้อน้ำเชื้อโคพันธุ์ใหม่ ๆ เข้ามาเพื่อเป็นการบริการแก่สมาชิกกลุ่มอีกด้วย จะเห็นได้ว่าภาวะหนี้สินของสมาชิกกลุ่มได้ลดลงอย่างมาก เช่นการรวมทุนกันซื้อคอกน้ำนมดิบนั้น ได้หมดภาวะหนี้สินแล้ว รายได้ของสมาชิกเพิ่มรายได้วัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งมีผลทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้นด้วย

ผลการศึกษาคู่ที่เกี่ยวข้อง

พันธุ์โคนม

มูลนิธิ กองสมบัติ (2526) ได้ศึกษาถึงสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม จ.อยุธยา สรุปว่า พันธุ์โคนมที่เลี้ยงส่วนมากเป็นพันธุ์โฮลสไตน์ ฟรีเซียน เพราะให้น้ำนมมาก หาซื้อง่าย แต่ลดความรู้ส่วนใหญ่ ได้รับจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีแปลงหญ้าสำหรับโคนม ซึ่งต้องไปซื้อหญ้าจากที่อื่น ซึ่งส่วนมากเป็นหญ้าขน โดยให้ในปริมาณวันละ 36 - 40 กิโลกรัม/วัน อาหารชั้นที่ใช้โปรตีนรวม 11.39 % และให้อาหารโดยวิธีการจำกัดจำนวนที่ให้เฉลี่ยตัวละ - 3.36 กิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2527) ได้รายงานว่า โคนมที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย
ทั่ว ๆ ไป เป็นลูกผสมระหว่างโคพื้นเมืองหรือโคอินเดียนกับพันธุ์เนื้อจากประเทศตะวันตก เช่น -
โฮลสไตน์ เฟรีเชียน เบลเกน บราวน์สวิส โดยมีระดับเลือดพันธุ์เนื้อไม่เกิน 75 % ซึ่งจากการวิจัย
พอสรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศในประเทศไทย สามารถเลี้ยงโคลูกผสมเครื่องรับตัวได้ดีพอสมควร
ร้อน โรคและแมลงมีความสามารถให้น้ำนมเฉลี่ยวันละ 5 - 2 กิโลกรัม และความสามารถในการ
ให้น้ำนมของโคแตกต่างกันไปตามพันธุ์กรรม

การคัดเลือกและการปรับปรุงพันธุ์

จรัญ จันทลักษณ์ (2522) ได้แนะนำการปรับปรุงพันธุ์โคนมในประเทศไทย โดย ว่าควร
ใช้ผสมพันธุ์แบบเพิ่มเลือด โดยให้มีเลือดโคยุโรปไม่เกิน 65 % และจะมีเลือดโคพื้นเมืองไม่เกิน -
35 % เพราะโคนมที่มีเลือดโคยุโรปเกิน 75 % ซึ่งจะมีความแข็งแรงทนทานน้อยเกินไป และต้องการ
จัดการดูแลอย่างถูกต้องเกินกว่าที่ชาวบ้านจะทำได้ จึงไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเลี้ยงแบบ -
ชาวบ้าน

เนาศิริ จันทมงคล (2527) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจผสมเทียมโคนม
ของกรมปศุสัตว์ในจังหวัดสระบุรี สรุปได้ว่าเกษตรกรส่วนมากนิยมผสมเทียมโดยใช้น้ำเชื้อแข็งของพ่อ
โคโฮลสไตน์ เฟรีเชียน ระดับเลือด 100 % และ 75 %

โรงเรียน

อภิชาติ รัตนานิช (2523 : 14 - 15) แนะนำว่าการออกแบบก่อสร้างโรงเรียน
โคนม ควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้คือ โรงเรียนโคต้องเย็นสบายและออกแบบสวดกในการทำความสะอาด
สวดกในการปฏิบัติงาน ให้ความปลอดภัยแก่โค ใช้วัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น ราคาถูก แบบของโรงเรียน
จะต้องมีการคิดแปลงได้ง่าย

อาหารและการให้อาหาร

ชวนิศนาศกร วรกรรม (2520) ได้กล่าวว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงโคนมแบ่งออกเป็น 2
ประเภท คือ อาหารหยาบและอาหารข้น อาหารหยาบได้แก่ หญ้าสด หญ้าแห้ง ฟืชหมัก และหญ้าใบ
แปลง อาหารข้นได้แก่ เมล็ดพืชและผลพลอยได้จากเมล็ดพืช เช่น ปลาช่อน ข้าว โคนม ถั่ว รำ เป็นต้น
รวมทั้งอาหารพวกเกลือแร่ และอาหารเสริมต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรคและการป้องกันรักษา

ศราวฤดี ม่วงศรี (2524) จากการศึกษาพบว่า โรคที่พบประจำคือ โสโครกและเหา เบื้อยและโรคคอบวม ถึงแม้ว่าจะได้รับการฉีดวัคซีนเป็นประจำ ก็ยังไม่สามารถควบคุมได้ โรคที่ควรได้รับการตรวจพบก็คือ โรควัณโรค และโรคหัดคุดค่อ ถ้าพบจะต้องทำลายโรคที่เป็นโรคดังกล่าว ส่วนเต้านมอีกเสบ เกษตรกรสามารถตรวจได้เอง โดยการสังเกตจากน้ำนมที่รีดออกมารุ่งแรกและอาการบวมแดงของเต้านม นอกจากนี้ยังมีพบโรคอื่น ๆ อีก เช่น โรคโซ้ซาแต็ง โรคปอดบวม โรคไข้ม หองเสีย หองอืด และสะเค้ออีกเสบ

ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนม

ทินกร คมกฤต (2519) ได้กล่าวถึงปัญหาในการเลี้ยงโคนมเพิ่มเติมไว้อีกว่าความรู้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ในด้านการเลี้ยงและเทคนิคที่เกี่ยวข้องในกิจการ ต้องการความรู้ในขอบเขตที่กว้างกว่างานเกษตรหลายสาขา ผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจการโคนม ต้องใช้ความรู้ในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และทันเวลา สำหรับปัญหาที่รู้โคนมที่เหมาะสม สำหรับเกษตรกรเพื่อผลิตน้ำนมภายในประเทศนั้น ได้มีผู้แนะนำเพิ่มเติมอีกหลายท่าน ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันคือ การใช้โคนมลูกผสมระหว่างโคพื้นเมืองกับโคยุโรปที่มีระดับเลือดโคยุโรปอยู่ในช่วง 50 - 70 %

ไชยยันต์ วรกุล (2522) ได้สำรวจปัญหาของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์โคนมจ. เชียงใหม่ และสรุปว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเลี้ยงโคนม คือ การผสมเทียมมักผสมไม่คอบยคิดได้ถูกไม่ตรงตามพันธุ์ สมาชิกส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางด้านอาหารสัตว์ และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์สถานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในตัวเมืองและเขตเทศบาล สมาชิกไม่ได้รับความช่วยเหลือทางด้านเงินทุน ทำให้ไม่สามารถขยายกิจการได้

สาภล อะไรดำ (2522) ได้ชี้แจงปัญหาโคนมพบว่ามีหลายประการ ปัญหาหลักที่พบคือการจากแคลนโคนมพันธุ์ดี เพราะโคนมที่เลี้ยงส่วนใหญ่ ยังเป็นลูกผสมที่ไม่เข้มเจกียค่อตัวอยู่ในระดับต่ำ เป็นสาเหตุให้ต้นทุนการผลิตน้ำนมคืบสูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนทุ่งหญ้า อาหารสัตว์และแหล่งน้ำ สำหรับการชลประทาน ตลอดจนในเรื่องการจัดหาเงินทุนในการดำเนินงาน เพราะการเลี้ยงโคนม ต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่างานเกษตรอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริรัตน์ สากรินทร์ (2523) ได้ศึกษาปัญหาการเลี้ยงโคหม่าในประเทศไทยพบว่า การเลี้ยงโคหม่าเป็นอาชีพใหม่และยังไม่แพร่หลาย ผู้เลี้ยงยังขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยง เพราะเลี้ยงเป็นจำนวนน้อย อีกทั้งเป็นโคที่มีประสิทธิภาพในการให้เนื้อค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการผลิตน้ำนมดิบในประเทศ จึงมีประสิทธิภาพน้อยในปี 2522 ปริมาณน้ำนมที่เกิดได้ภายในประเทศ มีเพียงร้อยละ 3.74 ของ - ความต้องการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 5983
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ผลการศึกษาและวิจารณ์ผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา โดยการเก็บข้อมูลจากสมาชิก 130 รายได้มาเพียง 98 รายเท่านั้น เนื่องจากสมาชิก 32 รายอยู่ห่างไกลจากอำเภอสีคิ้วมาก จึงได้ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

เพศและอายุ

สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา จำนวน 98 ราย เป็นชายร้อยละ 75.51 นอกนั้นเป็นหญิง สมาชิกมีอายุเฉลี่ย 34 ปี อายุมากที่สุด 75 ปีอายุน้อยที่สุด 20 ปี ในจำนวนนี้มีกลุ่มที่มีอายุ 40 - 49 ปีมากที่สุด คือ ร้อยละ 40.82

ระดับการศึกษา

ก้นการศึกษา พบว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.33 มีการศึกษาระดับประถม 1 - 7 ร้อยละ 27.55 มีการศึกษาระดับมัธยม 1 - 6 และส่วนน้อยคือร้อยละ 6.12 มีการศึกษาระดับอนุปริญา - ปริญาตรี

สถานภาพสมรสของสมาชิก

สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.47 อยู่ในสถานภาพสมรสแล้วอยู่ด้วยกัน รองลงมาร้อยละ 22.45 อยู่ในสถานภาพที่หย่าร้าง

จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยครอบครัวละ 5 คน สมาชิกมากที่สุดครอบครัวละ 10 คน จำนวนสมาชิกน้อยที่สุดครอบครัวละ 2 คน ในจำนวนนี้มีกลุ่มที่มีสมาชิก 5 - 7 คนมากที่สุด คือ ร้อยละ 52.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยงานในฟาร์ม

สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนม มีจำนวนสมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มเฉลี่ยครอบครัวละ 3 คน สมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มมากที่สุดครอบครัวละ 9 คน สมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มน้อยที่สุดครอบครัวละ 1 คน ในจำนวนนี้กลุ่มที่มีสมาชิก 1 - 3 คน มากที่สุด คือร้อยละ 88.78

ลักษณะการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนมส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.33 สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 21.43 สมาชิกถือครองที่ดินโดยไม่คงเสียค่าเช่า

พื้นที่ถือครองของสมาชิกเฉลี่ยครอบครัวละ 74 ไร่ พื้นที่ถือครองมากที่สุดเฉลี่ยครอบครัวละ 340 ไร่ พื้นที่ถือครองน้อยที่สุดครอบครัวละ 4 ไร่ ในจำนวนนี้กลุ่มที่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 20 ไร่มากที่สุดคือ ร้อยละ 32.65

การใช้ประโยชน์จากที่ดินทั้งหมด สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนมส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.95 ใช้ประโยชน์จากที่ดินโดยใช้เลี้ยงโคเนม รองลงมาร้อยละ 22.05 ใช้ประโยชน์จากที่ดินโดยการทำนา

พื้นที่ที่ใช้เลี้ยงโคเนม ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนมเฉลี่ยครอบครัวละ 48 ไร่ พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนมมากที่สุดครอบครัวละ 175 ไร่ พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนมน้อยที่สุด 2 ไร่ ในจำนวนนี้กลุ่มที่มีพื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนมน้อยกว่า 20 ไร่ มากที่สุด คือ ร้อยละ 64.29

อาชีพของสมาชิก

อาชีพหลักของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนม ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.34 คืออาชีพการเลี้ยงโคเนม รองลงมาร้อยละ 9.18 มีอาชีพทำไร่

อาชีพรองของสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 27.66 คืออาชีพทำนา รองลงมาร้อยละ 17.02 คืออาชีพทำไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ของสมาชิกทั้งหมดต่อปี

รายได้ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ยครอบครัวละ 227,000 บาทต่อปี รายได้มากที่สุดของสมาชิกครอบครัวละ 350,000 บาทต่อปี และรายได้น้อยที่สุดครอบครัวละ 20,000 บาทต่อปี ในจำนวนนี้กลุ่มที่มีรายได้ 200,001 – 240,000 บาทต่อปี มากที่สุดคือ ร้อยละ 24.49

ภาระหนี้สินและแหล่งเงินกู้ของสมาชิก

ภาระหนี้สินของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.60 พบว่ามีภาระหนี้สิน และร้อยละ 20.40 ไม่มีภาระหนี้สิน แหล่งเงินกู้ของสมาชิกกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 36.73 กู้จากรกส. รองลงมาร้อยละ 28.58 กู้จากเพื่อนบ้าน

ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ

จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.48 ได้รับประโยชน์ที่เกี่ยวกับข่าวสารความรู้ และรองลงมาคือร้อยละ 29.04 จะได้รับประโยชน์ในด้านของความสะดวก ในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 3

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศของสมาชิก</u>		
ชาย	74	75.51
หญิง	28	24.49
<u>อายุของสมาชิก (ปี)</u>		
20 - 29	14	14.29
30 - 39	32	32.65
40 - 49	40	40.82
50 - 59	7	7.14
60 - 69	3	3.06
70 ขึ้นไป	2	2.04
อายุสูงสุด	75 ปี	
อายุน้อยสุด	20 ปี	
อายุเฉลี่ย	34 ปี	
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ประถม 1 - 7	65	66.33
มัธยม 1 - 6	27	27.55
อนุปริญญา - ปริญญาตรี	6	6.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยัง

**ต้องสมัครคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง**

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	22	23.45
สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน	72	73.47
สมรสแล้วแยกกันอยู่	4	4.08
<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว</u>		
2 - 4	36	36.74
5 - 7	51	52.04
8 - 10	11	11.22
จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด	10 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด	2 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย	5 คน	
<u>จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์ม</u>		
1 - 3	87	88.78
4 - 6	9	9.15
7 - 9	2	2.04
จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มสูงสุด	9 คน	
จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มต่ำสุด	1 คน	
จำนวนสมาชิกที่ช่วยงานในฟาร์มเฉลี่ย	3 คน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ถือครอง (ไร่)		
น้อยกว่า 20	32	32.65
20 - 49	17	17.35
50 - 79	19	19.35
80 - 109	9	9.18
มากกว่า 109	21	21.43
จำนวนพื้นที่ถือครองสูงสุดครอบครัวละ	374	ไร่
จำนวนพื้นที่ถือครองต่ำสุดครอบครัวละ	4	ไร่
จำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ	74	ไร่
ลักษณะการถือครองที่ดิน (ไร่)		
เป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมด	65	66.33
เช่าผู้อื่น	8	8.16
ใช้โดยไม่เสียค่าเช่า	21	21.43
ให้คนอื่นเช่า	4	4.08
การใช้ประโยชน์จากที่ดิน		
ทำนา	48	22.02
ทำสวน	33	15.14
ทำไร่	39	17.89
เลี้ยงโคชน	98	44.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ (ไร่)		
น้อยกว่า 20	63	64.29
20 - 49	12	12.25
50 - 79	10	10.20
80 - 109	9	9.18
มากกว่า 109	4	4.08
พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อสูงสุด	175	ไร่
พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อต่ำสุด	2	ไร่
พื้นที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย	48	ไร่
อาชีพหลัก		
รับราชการ	8	8.17
เลี้ยงโคเนื้อ	66	67.35
เลี้ยงโคเนื้อ	5	5.10
เลี้ยงสุกร	2	2.04
ค้าขาย	3	3.07
ทำสวน	5	5.10
ทำไร่	5	9.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพครอง		
รับราชการ	3	2.12
เลี้ยงโคนม	21	14.90
เลี้ยงโคเนื้อ	12	8.51
ค้าขาย	12	8.51
ทำสวน	15	10.63
ทำไร่	24	17.02
ทำนา	39	27.66
รับจ้าง	9	6.36
เลี้ยงไก่	6	4.26
รายได้ของสมาชิกทั้งหมด (บาท/ปี)		
น้อยกว่า 40,000	6	6.12
40,001 - 80,000	10	10.20
80,001 - 120,000	8	8.17
120,001 - 160,000	15	15.30
160,001 - 200,000	17	17.35
200,001 - 240,000	24	24.49
240,001 ขึ้นไป	18	18.37
รายได้สูงสุดครอบครัวละ	350,000	บาท/ปี
รายได้ต่ำสุดครอบครัวละ	200,000	บาท/ปี
รายได้เฉลี่ยครอบครัวละ	227,000	บาท/ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ภาระหนี้สิน</u>		
มี	78	79.60
ไม่มี	20	20.40
<u>แหล่งเงินกู้</u>		
เพื่อนบ้าน	28	28.58
ธนาคาร	25	25.51
รถส.	36	36.73
หอคา	2	2.04
สหกรณ์	7	7.14
<u>ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ</u>		
ข่าวสารความรู้	66	35.48
ความสะดวกในคานต่าง ๆ	54	29.01
ซื้ออาหารในราคาถูก	48	25.80
ซื้ออุปกรณ์ราคาถูก	18	9.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาทหารเลี้ยงโคนม

พันธุ์โคนม

พันธุ์โคนมที่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.76 สมาชิกเลี้ยงพันธุ์ลูกผสมไฮลด์ไทม์ เฟรีเซียน รองลงมา ร้อยละ 25.60 สมาชิกเลี้ยงลูกผสมพันธุ์เรดเกน

จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยง

จากการศึกษาจำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยง เฉลี่ยครอบครัวละ 19 ตัว จำนวนที่สมาชิกเลี้ยงมากที่สุดครอบครัวละ 48 ตัว และจำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงน้อยที่สุด ครอบครัวละ 5 ตัว ในจำนวนนี้กลุ่มสมาชิกที่เลี้ยงโคนม 5 - 10 ตัว มากที่สุด คือ ร้อยละ 47.96

จำนวนโคนมที่กำลังให้นม

โคนมที่สมาชิกเลี้ยง มีจำนวนโคที่กำลังให้นมเฉลี่ย 6 ตัว โคนมที่กำลังให้นมมากที่สุด 26 ตัว จำนวนโคนมที่กำลังให้นมน้อยที่สุด 2 ตัว ในจำนวนนี้กลุ่มโคที่กำลังให้นม 4 - 5 ตัว มากที่สุด คือ ร้อยละ 42.86

จำนวนน้ำนมที่ผลิตได้

จำนวนน้ำนมที่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมผลิตได้เฉลี่ยครอบครัวละ 43 กก./วัน จำนวนน้ำนมที่สมาชิกกลุ่มผลิตได้มากที่สุด 150 กก./วัน จำนวนน้ำนมที่ผลิตได้น้อยที่สุดครอบครัวละ 8 - 10 กก./วัน ในจำนวนนี้กลุ่มจำนวนน้ำนมที่ผลิตได้ครอบครัวละ 21 - 40 กก./วัน มากที่สุด คือ ร้อยละ 33.67

ความต้องการระดับเลือด

ความต้องการระดับเลือดของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม แต่เดิมนั้นโคนมที่สมาชิกเลี้ยงอยู่มีระดับเลือดที่ต่ำ ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิต จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.35 มีความต้องการเลือดในระดับ 75 % รองลงมา ร้อยละ 17.33 มีความต้องการเลือดในระดับ 87.5 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการน้ำเชื้อ

ความต้องการน้ำเชื้อแช่แข็งในการผสมเทียมของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งในการผสมเทียมแต่เดิมใช้น้ำเชื้อที่ได้นำมาผสมเป็นน้ำเชื้อที่ผลิตจาก อสค. และน้ำเชื้อจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๘.๗๘ ต้องการน้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตจากต่างประเทศ รองลงมาร้อยละ ๑๑.๒๒ ต้องการน้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตภายในประเทศ

ความต้องการราคาน้ำเชื้อจากต่างประเทศ

ราคาน้ำเชื้อจากต่างประเทศที่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๙.๘๐ ต้องการราคาของน้ำเชื้ออยู่ในระดับ ๑๐๑ - ๒๐๐ บาท รองลงมา ร้อยละ ๓๓.๖๗ ต้องการราคาอยู่ในระดับ ๒๐๑ - ๓๐๐ บาท

ปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์

ปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๘.๙๔ มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำเชื้อไม่ตรงกรมพันธุ์ รองลงมา ร้อยละ ๒๕.๐๐ มีปัญหาเกี่ยวกับความอ้าซ่าของเจ้าหน้าที่ในการผสมพันธุ์

ลักษณะการให้อาหารและอาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุ

สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๔.๘๐ ให้อาหารสำเร็จรูป รองลงมา ร้อยละ ๓๕.๑๔ ให้อาหารที่ผสมขึ้นเอง

อาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๖.๙๖ ให้อาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุเองอย่างอิสระในรูปแบบหรือก้อน รองลงมา ร้อยละ ๓๗.๓๔ ให้อาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุโดยการผสมในอาหารข้น

ลักษณะของอาหารหยาบที่ให้

ลักษณะของอาหารหยาบที่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๐.๕๘ สมาชิกใช้หญ้าสดและฟางแห้ง รองลงมา ร้อยละ ๒๘.๗๐ สมาชิกใช้หญ้าแห้ง

แหล่งที่มาของอาหารขยาย

สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.47 ให้นำอาหารขยายมาจากแหล่งที่ปลูก
ไว้ทางการ รองลงมาร้อยละ 26.84 ให้นำอาหารขยายมาจากแหล่งธรรมชาติที่ขึ้นเอง

จำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ใช้ปลูกอาหารขยาย

จำนวนพื้นที่ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อปลูกอาหารขยายเฉลี่ยครอบครัวละ 33 ไร่
จำนวนที่ปลูกอาหารขยายมากที่สุดครอบครัวละ 250 ไร่ จำนวนสมาชิกที่สมาชิกปลูกอาหารขยาย
น้อยที่สุด ครอบครัวละ 7 ไร่ ในจำนวนนี้กลุ่มของจำนวนพื้นที่ใช้ปลูกอาหารขยาย 1 - 20 ไร่
มากที่สุด คือ ร้อยละ 64.29

ปัญหาด้านอาหาร

ปัญหาด้านอาหารของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 31.25 มีปัญหาด้านอาหาร
สัตว์แดง รองลงมาร้อยละ 13.75 มีปัญหาในด้านขาดแคลนอาหารขยาย และขาดแคลนวัตถุดิบในการ
ผสมอาหาร

การฉีดวัคซีนป้องกันโรค และค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีน

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.25 ได้มีการ
ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย รองลงมาร้อยละ 32.75 มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม

ค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีนแต่ละครั้งเฉลี่ย 182 บาท/ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีน
มากที่สุด 800 บาท/ครั้ง และค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคน้อยที่สุด 50 บาท/ครั้ง ในจำนวน
นี้กลุ่มของค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีนป้องกันโรค น้อยกว่า 100 บาท/ครั้ง มากที่สุดคือร้อยละ 41.84

การกำจัดพยาธิภายนอกและภายใน

การถ่ายพยาธิภายนอกและภายในของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคชนเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี จำนวนครั้งที่ถ่ายพยาธิภายนอกและภายในมากที่สุด 8 ครั้ง/ปี และจำนวนครั้งที่ถ่ายพยาธิภายนอกและภายในน้อยที่สุดคือ 1 ครั้ง/ปี ในจำนวนที่กลุ่มของจำนวนครั้งในการถ่ายพยาธิภายนอกและภายใน 1 - 2 ครั้ง/ปี มากที่สุดคือร้อยละ 79.60

ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิเฉลี่ย 390 บาท/ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิภายนอกและภายในมากที่สุด 1,500 บาท/ครั้ง และค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิภายนอกและภายในน้อยที่สุด 100 บาท/ครั้ง ในจำนวนที่กลุ่มของค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิภายนอกและภายในน้อยกว่า 200 - บาท/ครั้ง มากที่สุด คือ ร้อยละ 32.65

วิธีการกำจัดพยาธิของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.91 กำจัดโดยวิธีฉีดยาภายนอก รองลงมาร้อยละ 27.09 กำจัดพยาธิโดยผสมในอาหาร

โรคและพยาธิที่พบในฟาร์ม

โรคพยาธิที่พบในฟาร์มของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคชนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.26 พบพยาธิในฟาร์ม รองลงมาร้อยละ 36.74 ไม่พบพยาธิในฟาร์ม

โรคที่พบในฟาร์มส่วนใหญ่ร้อยละ 48.72 พบโรคเค้าน้ำอึกเสบ รองลงมาร้อยละ 17.95 พบโรคท้องอืดในฟาร์ม

พยาธิภายนอก ของสมาชิกผู้เลี้ยงโคชนส่วนใหญ่ร้อยละ 36.21 พบพยาธิภายนอกคือเห็บ รองลงมาร้อยละ 34.91 พบพยาธิภายนอกคือ แมลงวัน

พยาธิภายใน ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.77 พบพยาธิตัวกลมในฟาร์ม และรองลงมาร้อยละ 31.35 พบพยาธิตัวสี่ในฟาร์ม

วิธีการรีดนม

วิธีการ รีดนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.59 รีดนมด้วยมือ รองลงมา ร้อยละ 20.41 สมาชิกรีดนมด้วยเครื่อง

ปัญหาในการจำหน่ายนม

ปัญหาในการจำหน่ายนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.57 พบปัญหาการขาดน้ำนมค่า รองลงมา ร้อยละ 30.43 พบปัญหาระยะเวลาในการขนส่งจำหน่ายไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 พันธุ์และจำนวนโคนของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พันธุ์โคน		
ลูกผสมโฮลสไตน์ ฟรีเซียน	58	59.76
ลูกผสมเรดเดน	42	25.60
ลูกผสมเรดฮันกี	12	7.32
ลูกผสมชาธิวาลฟรีเซียน	12	7.32
จำนวนโคนที่สมาชิกเลี้ยง		
5 - 10	47	47.96
11 - 16	16	16.33
17 - 22	22	22.45
23 - 28	9	9.18
28 ขึ้นไป	4	4.08
จำนวนโคนที่เลี้ยงสูงสุดครอบครัวยุค	48	ตัว
จำนวนโคนที่เลี้ยงต่ำสุดครอบครัวยุค	5	ตัว
จำนวนโคนที่เลี้ยงเฉลี่ยครอบครัวยุค	19	ตัว
จำนวนโคกำลังให้นม (ตัว)		
1 - 3	30	30.61
4 - 6	42	42.86
7 - 9	15	15.31
9 ขึ้นไป	11	11.22
จำนวนโคนที่กำลังให้นมสูงสุด	26	ตัว
จำนวนโคนที่กำลังให้นมต่ำสุด	2	ตัว
จำนวนโคนที่กำลังให้นมเฉลี่ย	6	ตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนน้ำดื่มที่ผลิตได้ (กก./วัน)		
1 - 20	18	18.36
21 - 40	33	33.67
41 - 60	30	30.61
61 - 80	9	9.18
80 ขึ้นไป	8	8.16
จำนวนน้ำดื่มที่ผลิตได้สูงสุด	150	กก./วัน
จำนวนน้ำดื่มที่ผลิตได้ต่ำสุด	8	กก./วัน
จำนวนน้ำดื่มที่ผลิตได้เฉลี่ย	43	กก./วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ความต้องการลักษณะโคมะของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคมะ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการระดับเลือด (%)		
50	6	6.12
75	66	67.35
87.5	17	17.35
100	9	9.28
ความต้องการแหล่งน้ำเชื้อ		
ในประเทศ	11	11.22
ต่างประเทศ	87	88.78
ความต้องการราคาน้ำเชื้อต่างประเทศ (บาท)		
น้อยกว่า 100	24	24.49
101 - 200	39	39.80
201 - 300	33	33.67
300 ขึ้นไป	2	2.04

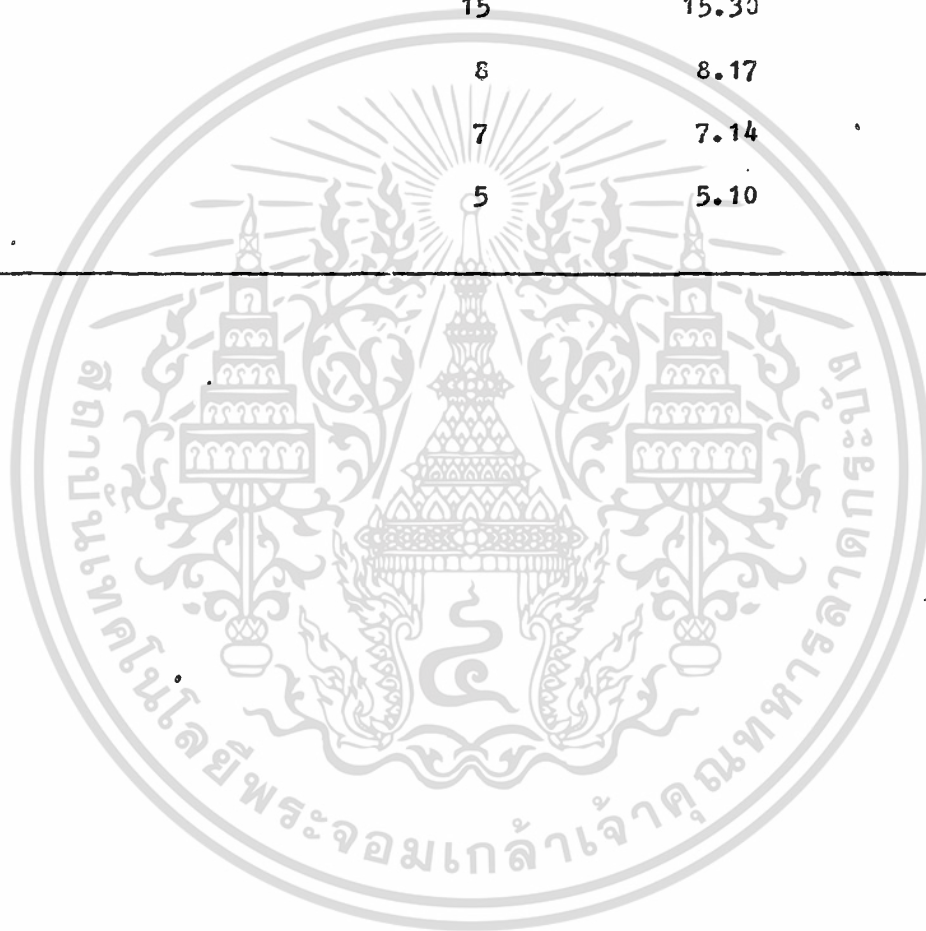
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะอาหารที่ให้		
ผสมเอง	39	35.14
สำเร็จรูป	72	64.86
ลักษณะการให้อาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุ		
ผสมในอาหารชั้น	59	37.34
ให้เสียบินเองอย่างอิสระในรูปผง ก่อน โยนได้ซี่	90	56.96
ไม่ได้ซี่	9	5.90
ลักษณะอาหารเหย้าที่ให้		
หญ้าแห้ง	18	8.70
หญ้าหมัก	3	1.44
หญ้าสด	84	40.58
ฟางหมัก	12	5.80
ฟางแห้ง	84	40.58
ต้นข้าวโพด	6	2.90
แหล่งที่มาของอาหารเหย้า		
ปลูกลงพื้นที่อย่างถาวร	75	39.47
ปลูกไว้ตามพื้นที่ว่างเปล่า	46	24.21
ขึ้นเองตามธรรมชาติ	51	29.84
ผลพลอยได้หลังเก็บเกี่ยว	18	9.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ขอเกษตรกรที่ใช้ปลูกอาหารหมัวยาว (ไร่)		
1 - 20	63	64.29
21 - 40	15	15.30
41 - 60	8	8.17
61 - 80	7	7.14
81 ขึ้นไป	5	5.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7   การป้องกันโรคโคโรนาของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การฉีดวัคซีนป้องกันโรค		
โรคปากและเท้าเปื่อย	92	37.25
โรคแท้งติดต่อ	71	28.56
โรคคอบวม	81	32.79
ค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีน (บาท/ครั้งทั้งฝูง)		
น้อยกว่า 100	41	41.84
101 - 200	28	28.57
201 - 300	12	12.24
301 - 400	9	9.18
401 - 500	5	5.10
501 ขึ้นไป	3	3.06
ค่าใช้จ่ายสูงสุด	800 บาท/ครั้ง	
ค่าใช้จ่ายต่ำสุด	50 บาท/ครั้ง	
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	182 บาท/ครั้ง	
การกำจัดพยาธิภายนอกและภายใน (ครั้ง/ปี)		
1 - 2	78	79.60
3 - 4	14	14.28
5 - 6	4	4.08
6 ขึ้นไป	2	2.04
จำนวนครั้งในการกำจัดสูงสุด	8 ครั้ง/ปี	
จำนวนครั้งในการกำจัดต่ำสุด	1 ครั้ง/ปี	
จำนวนครั้งในการกำจัดเฉลี่ย	2 ครั้ง/ปี	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิ (บาท/ครั้ง)		
น้อยกว่า 200	32	32.65
201 - 400	26	26.53
401 - 600	21	21.42
601 - 800	11	11.22
801 - 1000	2	2.05
1000 ขึ้นไป	6	6.12
ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิสูงสุด	1,500	บาท/ครั้ง
ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิต่ำสุด	100	บาท/ครั้ง
ค่าใช้จ่ายในการถ่ายพยาธิเฉลี่ย	390	บาท/ครั้ง
วิธีกำจัดพยาธิ		
ผสมในอาหาร	39	27.09
ฉีดยาภายนอก	69	47.91
กรอกปาก	24	16.67
ฉีดยาใต้ผิวหนัง	12	8.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โรคพยาธิที่พบในฟาร์ม		
ไม่มี	36	36.74
มี	62	63.26
ห้องรวม	24	20.21
เตาแม่อีกเสบ	57	48.72
ห้องอีก	21	17.95
คอบวม	2	1.71
วัดโรค	3	2.56
ไซเม	7	5.98
ปอกบวม	1	0.56
ไซซาแข็ง	1	0.56
โลหิตจาง	1	0.56
พยาธิภายนอก		
เห็บ	84	36.21
เห็บอ่อน	55	23.71
แมลงวัน	81	34.91
มุง	12	5.17
พยาธิภายใน		
พยาธิตัวถืด	21	31.35
พยาธิตัวกลม	30	44.77
พยาธิใบไม้ในตับ	16	23.88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการรีดนม		
รีดด้วยมือ	78	79.59
รีดด้วยเครื่อง	20	20.41

ตารางที่ 10

ปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์		
น้ำเชื้อไม่มีประสิทธิภาพ	33	14.47
พ่อพันธุ์ไม่มีประสิทธิภาพ	12	5.26
แม่พันธุ์ไม่มีประสิทธิภาพ	21	9.31
น้ำเชื้อไม่ตรงตามพันธุ์	62	28.94
ขาดเจ้าหน้าที่ในการผสมพันธุ์	15	6.57
เจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญและไม่มีประสิทธิภาพ	12	5.26
ความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ในการผสมพันธุ์	57	25.00
เกษตรกรขาดความรู้ความสามารถ	12	5.26

ปัญหาด้านอาหาร

ขาดแคลนน้ำ	21	8.75
ขาดแคลนอาหารหยาบ	33	13.75
อาหารสัตว์แพง	75	31.25
ลำบากในการซื้อ	12	5.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาหารขึ้นโต๊ะการปลอมนปน	24	10.00
ขาดแคลนไวตามิน แร่ธาตุ	15	6.25
คุณภาพของอาหารไม่ตรงตามความต้องการ	27	11.25
ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการผสมอาหาร	33	13.75
<u>ปัญหาในการจำหน่ายน้ำนม</u>		
ราคาน้ำนมต่ำ	96	69.57
ระยะทางไกล	42	30.43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ทัศนคติของสมาชิกต่อการบริหารของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม

ทัศนคติของสมาชิกต่อการบริหารของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม จากการศึกษาได้แบ่งการบริหารออกดังนี้ คือ แหล่งเงินทุน การซื้อแม่โคนม การจำหน่ายโคเพศผู้ และโคปลดระวาง การผสมพันธุ์ การผสมจริง การผสมเทียม การบริการน้ำเชื้อ การบริการอาหารสำเร็จรูป วัตถุประสงค์ในการผสมอาหาร ไวตามิน แร่ธาตุ ยาปฏิชีวนะ ปุ๋ยราคาถูก พันธุ์พืชอาหารสัตว์ วัคซีนป้องกันโรคปากเท้าเปื่อย วัคซีนป้องกันโรคคอบวม วัคซีนป้องกันโรคแท้งติดต่อ ยากำจัดพยาธิภายนอกภายใน การทำหะเบียนประวัติ การทำเครื่องหมาย การตอนโค เครื่องรีดนม ถังใส่น้ำนมดิบ การขนส่งน้ำนมดิบ การตรวจคุณภาพน้ำนม การรับซื้อน้ำนมดิบ การให้ข่าวสาร การประชุม การอบรม การตรวจเยี่ยม การให้เงินทุน และการประเมินผล ซึ่งพอสรุปการบริหารได้ 3 ระดับ คือ

สมาชิกมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ การบริการแหล่งเงินทุน ยาปฏิชีวนะ ปุ๋ยราคาถูกและการประชุม

สมาชิกมีทัศนคติที่น้อย ต่อการบริหารซื้อแม่โค การจำหน่ายโคเพศผู้และโคปลดระวาง การผสมพันธุ์ การผสมจริง การผสมเทียม ไวตามิน แร่ธาตุ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ วัคซีนป้องกันโรคปากเท้าเปื่อย วัคซีนป้องกันโรคคอบวม วัคซีนป้องกันโรคแท้งติดต่อ ยากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน การทำหะเบียนประวัติ การทำเครื่องหมาย การตอนโค ถังใส่น้ำนมดิบ การขนส่งน้ำนมดิบ การรับซื้อน้ำนมดิบ การให้ข่าวสาร การอบรม การตรวจเยี่ยม และการประเมินผล

สมาชิกมีทัศนคติที่ดีมาก ต่อการบริหารน้ำเชื้อ การบริการอาหารสำเร็จรูป และการบริการอา การวัตถุประสงค์ในการผสมอาหาร

ตารางที่ 11 ทัศนคติของสมาชิกต่อการบริการของกลุ่มผู้เลี้ยงโคชน

การบริการของกลุ่ม	มาก	น้อย	ไม่เหมาะสม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
แหล่งเงินทุน	12	35	51	1.60
การซื้อเชื้อโค	27	40	31	1.96
การจำหน่ายโคเพศผู้และโคปลดกระวาง	20	36	42	1.78
การผสมพันธุ์	45	34	19	2.27
การผสมจริง	10	45	43	1.66
การผสมเทียม	39	27	32	2.07
การบริการน้ำเชื้อ	34	64	-	2.35
การบริการอาหารสำเร็จรูป	50	37	11	2.40
วัตถุดิบในการผสมอาหาร	69	14	15	2.55
ไวตามิน แร่ธาตุ	18	47	33	1.85
ยาปฏิชีวนะ	10	40	48	1.61
ปุ๋ยราคาถูก	17	18	63	1.53
พันธุ์ที่พออาคารสัตว์	48	34	16	2.33
วัคซีนป้องกันโรคปากเท้าเปื่อย	27	60	11	2.16
วัคซีนป้องกันโรคคอบวม	46	34	18	2.29
วัคซีนป้องกันโรคแท้งติดต่อ	16	59	23	1.93
ยากำจัดพยาธิภายนอก	20	41	37	1.83
ยากำจัดพยาธิภายใน	14	67	18	1.97
การทำทะเบียนประวัติ	19	39	40	1.79
การทำเครื่องหมาย	40	35	23	2.17
การตอนโค	36	49	13	2.03
เครื่องรีดนม	68	11	19	2.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การบริการของกลุ่ม	มาก	น้อย	ไม่เหมาะสม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
ถึงในน้ำดื่ม	38	22	38	2.00
การขนส่งน้ำดื่ม	24	35	29	1.95
การตรวจคุณภาพน้ำดื่ม	62	13	23	2.40
การรับซื้อน้ำดื่ม	27	36	35	1.92
การโฆษณา	19	55	24	1.95
การประชุม	14	27	57	1.56
การอบรม	18	40	40	1.78
การตรวจเยี่ยม	52	16	30	2.22
การให้เงินทุน	12	38	48	1.64
การประเมินผล	30	27	41	1.87

หมายเหตุ

ระดับคะแนนเฉลี่ยที่แบ่งคือ

คะแนน 1.00 - 1.66 แสดงว่า มีทัศนคติที่ไม่ดี

คะแนน 1.67 - 2.33 แสดงว่า มีทัศนคติที่ค่อนข้าง

คะแนน 2.34 - 3.00 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์เอกสารศึกษา

จากการศึกษาทัศนคติของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย เนื่องจากอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่งานหนัก ส่วนเพศหญิงจึงให้ความช่วยเหลือในบ้านต่าง ๆ การศึกษาของสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งจะทำให้มีปัญหาในการเลี้ยงโคนม แรงงานที่ช่วยในครอบครัวนั้น ถ้าครอบครัวใดมีสมาชิกมากและเลี้ยงโคนมมาก แรงงานก็จะใช้มากตามไปด้วย ในการถือครองที่ดิน จากพื้นที่ของอำเภอสีคิ้วนั้นส่วนใหญ่จะติดภูเขา ดังนั้นในการเลี้ยงจึงใช้อาหารหยาบที่ขึ้นเองตามภูเขา โดยการปล่อยให้โคแพะเล็มกินเอง ทำให้ลดต้นทุนการผลิตด้วย แต่ในการเลี้ยงโคนมนี้จะต้องมีการให้อาหารชั้นด้วย ซึ่งปัจจุบันอาหารชั้นมีราคาสูงมาก เพราะฉะนั้นสมาชิกควรจะหาวิธีการลดต้นทุนในมากที่สุด ดังนั้นควรจะหาอาหารที่ทดแทนกันได้โดยมีคุณภาพพอ ๆ กัน หรือใกล้เคียงกันและรกรำน้ำหนักก็ยังคงต่ำ รายได้ของสมาชิกแต่ละฟาร์มนั้นก็ต่างกันมาก ขึ้นอยู่กับจำนวนโคนมที่เลี้ยงและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ และนอกจากนี้สมาชิกยังมีอาชีพอื่น ๆ อีก เช่น ทำนา ทำไร่ ซึ่งก็จะทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกเช่นกัน พันธุ์โคที่สมาชิกเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นลูกผสมโฮลสไตน์ ฟรีเซียน ซึ่งเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและทนต่อโรคแมลงได้ดี ระดับเลือกประมาณ 50 - 87.5 % แต่ความต้องการระดับเลือดของแต่ละฟาร์มนั้นไม่เหมือนกัน เนื่องจากบางฟาร์มอยากลดระดับเลือด ก็ต้องการเลือดที่ต่ำ บางฟาร์มต้องการยกระดับเลือดก็ต้องการระดับเลือดที่สูง ซึ่งระดับราคานั้นจะสูงตามระดับของเลือด แต่จะตรงกันข้ามกับความต้องการ เนื่องจากเกษตรกรต้องการน้ำเชื้อในราคาที่สูง นอกจากนั้นแล้วน้ำเชื้อที่รับซื้อมาจากต่างประเทศ มักเกิดปัญหา คือ ไม่ตรงตามพันธุ์ และปัญหาในด้านของเจ้าหน้าที่ คือมีความล่าช้าในการมาทำการผสมเทียม ซึ่งจะทำให้แผนการผลิตนั้นต้องคลาดเคลื่อน ทำให้เสียเวลา จะต้องมาผสมในครั้งต่อไป และในการสังเกตดูความเป็นสัตว์ของโคนมจะต้องมีความรู้ในด้านนี้มาก เนื่องจากโดยบางตัวมีอาการเป็นสัตว์เงิบไม่แสดงอาการออกมา ทำให้ยากต่อการสังเกตดูและผสมพันธุ์ นอกจากนี้แล้วในฟาร์มแต่ละฟาร์มจึงเกิดปัญหาโรคและแมลงรบกวนอีกด้วย สมาชิกจะต้องมีการจัดการที่ดี มีการวางแผนต่าง ๆ ในการฉีควัคซีนป้องกันโรคและมีการถ่ายพยาธิทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากพอสมควร วิธีการที่คนนั้น สมาชิกบางฟาร์มก็ใช้เครื่อง บางฟาร์มก็รีดด้วยมือขึ้นอยู่กับจำนวนโคที่เลี้ยง ถ้าเลี้ยงมากก็ใช้เครื่อง แต่จะเป็นการลงทุนที่สูง การรีดด้วยมือก็ทำให้ใช้เวลาามากซึ่งจะเป็นผลต่อน้ำนม เพราะน้ำนมที่รีดก่อนนั้น ถ้าไม่รีบส่งหรือส่งช้าไป จะทำให้คุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสื่อมลง เพราะฉะนั้นเกษตรกรบางราย บางฟาร์มอยู่ไกลจากศูนย์รับเมล็ดพืชมายังไม่นำเมล็ดมาส่ง
ยังศูนย์ให้เร็วที่สุด เป็นการรักษาคุณภาพน้ำฝนไว้ด้วย

ในบ้านของเกษตรกรของสมาชิกที่มีครอบครัวผู้เลี้ยงโคนมนั้น ส่วนใหญ่มีพื้นที่ที่น้อย เนื่อง-
จากสมาชิกนั้นได้รับการบริการไม่ทั่วถึง จะบริการกับสมาชิกที่อยู่ใกล้ศูนย์ และเข้าไปติดต่อกับสมาชิก
เท่านั้น จึงมีผลให้สมาชิกที่อยู่ห่างไกลนั้น ไม่ค่อยจะมีโอกาสในการได้รับการบริการในบ้านต่าง ๆ
ก็งงช่วยตัวเองเรื่อยๆ ฉะนั้นผู้ที่เห็นว่าในการรับเมล็ดขอมในบ้านต่าง ๆ ควรจะมีการตรวจเยี่ยม
สมาชิกกลุ่มบ้าง โดยการนำข่าวสารความรู้ต่าง ๆ ไปแนะนำเพราะเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยี
ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ควรจะมีการนำเอาไปแนะนำให้สมาชิกทราบ และควรจะมีการประเมินผล
ของสมาชิกในบ้านของความก้าวหน้าในการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปใช้ในฟาร์มของสมาชิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาทัศนคติของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม โดยการจัดเก็บการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพการเลี้ยงโคนม และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมร้อยละ 75.31 เป็นเพศชาย และร้อยละ 24.49 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 34 ปี นับถือศาสนาพุทธ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 7 ร้อยละ 66.33 สภาพการสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันร้อยละ 73.47 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยครอบครัวละ 5 คน และช่วยงานในฟาร์มเฉลี่ยครอบครัวละ 3 คน การถือครองที่ดินส่วนใหญ่ร้อยละ 66.33 เป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมด จำนวนพื้นที่ถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 74 ไร่ การใช้ประโยชน์จากที่ดินส่วนใหญ่ร้อยละ 44.95 ใช้เลี้ยงโคนม และพื้นที่ใช้เลี้ยงโคนมเฉลี่ยครอบครัวละ 48 ไร่ อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดส่วนใหญ่ร้อยละ 67.34 คืออาชีพเลี้ยงโคนม และอาชีพที่ทำรายได้รองลงมา ร้อยละ 27.66 คืออาชีพทำนา รายได้ของสมาชิกเฉลี่ยครอบครัวละ 227,000 บาทต่อปี ร้อยละ 79.60 ยังมีการะเก็นสินอยู่และแหล่งเงินกู้ของสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 36.73 กู้จาก ธกส. สมาชิกกลุ่มจะเข้าเป็นโดยสมัครใจ และส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.48 จะได้รับประโยชน์จากกลุ่มในถิ่นข่าวสารความรู้

สภาพการเลี้ยงโคนม

พันธุ์โคนมที่เลี้ยงส่วนมากเลี้ยงลูกผสมโฮลส์ไตน์ ร้อยละ 59.76 จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงเฉลี่ยครอบครัวละ 19 ตัว และโคที่กำลังโตในโคนมเฉลี่ยครอบครัวละ 6 ตัว จำนวนน้ำนมที่ผลิตได้เฉลี่ยครอบครัวละ 43 กก. สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 67.35 มีความต้องการระดับเลือด 75 % - ความต้องการน้ำเชื้อส่วนใหญ่ร้อยละ 88.78 มีความต้องการน้ำเชื้อจากต่างประเทศ และราคา-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำเชื้อจากต่างประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 39.80 มีความต้องการน้ำเชื้อระยะ 101 - 200 บาท มีปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.94 คือปัญหาน้ำเชื้อไม่ตรงตามพันธุ์ ลักษณะอาการที่ใช้ ร้อยละ 64.86 ให้อาหารสำเร็จรูป และลักษณะอาการเสริมที่ให้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.96 ให้เลี้ยงกินอย่างอิสระในรูปของแม่หรือก้อน อาหารเหยาะที่ให้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.58 คือ หญ้าสด และฟางแห้ง และแหล่งที่ให้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.47 ปลูกลงพื้นที่อย่างถาวร จำนวนพื้นที่อาหารเหยาะ เฉลี่ยครอบครัวละ 33 ไร่ ปัญหาค่าอาหารส่วนใหญ่ร้อยละ 31.25 คือ อาหารสัตว์แพง การฉีดวัคซีนป้องกันโรคส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.25 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากเท้าเปื่อย สมาชิกจะเสียค่าใช้จ่ายในการฉีดวัคซีน เฉลี่ยครอบครัวละ 182 บาท และจะทำการถ่ายพยาธิภายนอกและภายใน เฉลี่ยครอบครัวละ 2 ครั้ง/ปี โดยเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครั้งละ 390 บาท สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 47.91 ใช้วิธีการกำจัดพยาธิโดยการฉีดพ่นภายนอก ทั้งที่โรพยาธิที่พบในฟาร์มส่วนใหญ่ร้อยละ 48.72 คือ - โรคเต้านมอักเสบ ส่วนพยาธิภายนอกส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.21 คือ เห็บ และพยาธิภายในส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.77 คือพยาธิตัวกลม สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 79.59 จะรีดนมควมื่อ โดยรีด 2 ครั้ง/วัน ในช่วงเวลา 5.00 - 6.00 น. และ 15.00 - 16.00 น. สมาชิกจะมีการตรวจคุณภาพของน้ำนมดิบโดยการตรวจสอบไขมัน และการปลอมปนของน้ำนม และปัญหาในการจำหน่ายส่วนใหญ่ร้อยละ - 69.57 คือ ราคาน้ำนมต่ำ

ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม

สมาชิกมีทัศนคติต่อการบริการของกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม อ.สีคว จ.นครราชสีมา ดังนี้

มีทัศนคติที่ไม่ดีคือ การบริการแหล่งเงินทุน ขาดปฏิสัมพันธ์ ปล่อยราคาถูก และการประชุม

มีทัศนคติที่สนับสนุนต่อการบริการชื่อแม่โคนม การจำหน่ายโคเพศผู้และโคปลัดกระวาง

การผสมพันธุ์ การผสมจริง การผสมเทียม ไวคาบิน แรธาตุ พันธุ์ที่สะอาดสัตว์ วัคซีนป้องกันโรคปากเท้าเปื่อย วัคซีนป้องกันโรคคอบวม วัคซีนป้องกันโรคแท้งติดคอ ขากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน การทำทะเบียนประวัติ การทำเครื่องหมาย การตอนโค ดึงใส่บ้านนมดิบ การรับซื้อน้ำนมดิบ การให้ข่าวสาร การอบรม การตรวจเยี่ยม และการประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทัศนคติที่ดีมาก ต่อการบริการน้ำเชื้อ การบริการอาหารสำเร็จรูป และการบริการ
อาหารวัตถุดิบในการผสมอาหาร

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการเลี้ยงโคเนื้อ

ในการศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ปรากฏ
ว่าทัศนคติของสมาชิกผู้เลี้ยงโคเนื้อ ยังมีปัญหาและอุปสรรคในด้านของสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและ
สังคม สภาพการเลี้ยงโคเนื้อ และในด้านการบริการของกรม ดังนี้ คือ

1. ในสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อ.สีคิ้ว นั้น
มีปัญหาเกี่ยวกับระดับการศึกษาของสมาชิกนั้นซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ภาระหนี้สินส่วนใหญ่ก็ยังมียอยู่ และ -
ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับนั้นน้อยมาก เกี่ยวกับการบริการของกรม ฉะนั้นทางเจ้าหน้าที่ควรจะมีการ
จัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ รวมทั้งมีการลงทุนให้สมาชิกสอนเนื่องจากการเลี้ยง
โคเนื้อนั้นเป็นอาชีพที่ลงทุนสูง และทางเจ้าหน้าที่ควรจะให้ความสนใจแก่สมาชิกมากกว่านี้ โดยการ
ออกตรวจเยี่ยม หรือให้ข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

2. สภาพการเลี้ยงโคเนื้อในกรณีที่มีปัญหาในด้านของน้ำเชื้อไม่ตรงตามพันธุ์ อาหารข้นแพง
และความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะไม่คอยจะรับผิดชอบ ดังนั้น -
เจ้าหน้าที่ควรจะมีควมรับผิดชอบมากขึ้น เกี่ยวกับน้ำเชื้อนั้น ควรมีการตรวจสอบให้แน่นอนเสียก่อน
ก่อนที่จะผสม เพราะผลที่ออกมาไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก และนอกจากนี้สมาชิกควรมี
การรวมกลุ่มกันซื้อวัตถุดิบมาผสมอาหารเอง จะทำให้ลดต้นทุนในการผลิตมากขึ้น

3. ปัญหาในด้านการบริการของกรม ในการบริการของกรมนี้ จากการศึกษาเกี่ยวกับ
ทัศนคติของสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการบริการแหล่งเงินทุน และการให้ข่าวสารความ
รู้ใหม่ ๆ กับสมาชิกที่อยู่ห่างไกล จรกศูนย์รับน้ำแม่โค ปัญหาในด้านนี้นั้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยการ
ให้ความสนใจกับสมาชิกที่อยู่ห่างไกลนี้ ในด้านของข่าวสารใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงและนอกจากนี้
ผลที่สมาชิกอยู่ห่างไกลนี้ มีผลทำให้น้ำแม่ที่รีดวันนั้นเสื่อมคุณภาพลงถ้านำมาส่งช้า ทำให้ราคาต่ำ
ลงไปอีก ดังนั้นสมาชิกควรจะเห็นความสำคัญในด้านนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. พันธุ์โคขุน ควรใช้พันธุ์โคขุนที่มีผลผลิตสูง และทนต่อสภาพแวดล้อม รวมทั้งโรค และแมลง ซึ่งทางรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมปศุสัตว์) มีการสั่งซื้อโคขุนมาจากต่างประเทศ หรือมีการปรับปรุงพันธุ์ขึ้น มาแจกจ่ายให้แก่เกษตรกร
2. การผสมพันธุ์โคขุน ควรให้ตรงตามพันธุ์ที่สมาชิกต้องการ และเจ้าหน้าที่ส่วนมาก จะมีความล่าช้าในการมาผสมเทียม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรจะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น โดยมีการ ตรวจเช็คน้ำเชื้อให้แน่นอน และการจะปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมที่สุด
3. กลุ่มควรจะมีการจัดประชุม หรือตรวจเยี่ยม สมาชิกที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์รับน้ำนม บ้าง เพื่อเป็นการให้ความรู้ใหม่ ๆ และเป็นการเพิ่มกำลังใจแก่สมาชิก
4. สมาชิกควรมีการนำเอาผลผลิตที่ได้ จากการเกษตร เช่น ฟางข้าว มาทำการปรับปรุงคุณภาพ ให้ดีขึ้น เพื่อไว้ให้สัตว์กินในยามขาดแคลน
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญตลอดจนให้การสนับสนุนการเลี้ยงโคขุน ให้มากขึ้น เช่น ๓กส. ควรให้สินเชื่อเพื่อการเลี้ยงโคขุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ การจัดหา วัสดุอุปกรณ์ ในราคาถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. ต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ ปี 2527. เอกสารเศรษฐกิจการเกษตร
เลขที่ 17 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, -
กรุงเทพมหานคร: 54 น.

เกษตร วิทยาลัยเกษตรอินทอง, พิเศษ, ศักดิ์พิทักษ์กุล. 2531. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร.
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรัญ จันทลักษณ์. 2522. "แนวทางการปรับปรุงพันธุ์โคนมสำหรับประเทศไทย". วารสารปศุสัตว์.
12 (6) : 47 - 56.

ชวนิศดากร วรวรรณ. 2520. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ไชย์ยันต์ วรกุล. 2522. สำรวจปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกโคนมเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศรีพล เจาะจิตร. 2527. การเลี้ยงโคนม. คณะเกษตรศาสตร์นครศรีธรรมราช. กรุงเทพมหานคร.

ทินกร คมกฤส. 2519. สำรวจปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกโคนมเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เนวศิริ จันทรมงคล. 2527. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจงานผสมเทียมโคนมทางกรมปศุสัตว์ใน
จังหวัดสระบุรี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญมี กองสมบัติ. 2526. การศึกษาศาสาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมอุษุณา จังหวัดอุษุณา.
กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพฑูย์ ช่างเรียน. 2529. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่วิทยา.

ร่ำไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย. 2524. ทัศนคติของเกษตรกรสมาชิกโครงการหมู่บ้านสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศราวุฒิ ม่วงศรี. 2524. การศึกษาด้านเทคนิคในการผสมพันธุ์ การให้อาหารและการจัดการเลี้ยงดูโคนมของฟาร์มโคนมในตำบลหนองโพธิ์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริรัตน์ สากรินทร์. 2523. ปัญหาในการผลิตนมสดจากโคนมในไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์, วิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์สถิติการเกษตร. 2526. รายงานภาวะการผลิตน้ำนมดิบ. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร.

สาภล อะไรคำ. 2522. เศรษฐกิจการเลี้ยงโคนม. กองเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (โรเนียว).

สุโชค ชูแก้ว. 2531. การศึกษาศภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. บัณฑิตพิเศษปริญญาตรี. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อ้างถึง กรมปศุสัตว์ 2528.

อภิชาติ รัตนนิช. 2523. เอกสารประกอบการศึกษาอบรมเกี่ยวกับโคนมหลักสูตร. คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ, จังหวัดชลบุรี.

Cruze, W.W. 1942. Education Psychology. New York: The Royal Press co.

Hilgard, Ernest R. 1962 International to Psychology . New York: Harcourt,

Bnau and Wasld, Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโคนม

อ.สีแก้ว จ.นครราชสีมา

ชื่อ.....นามสกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ สีแก้ว จังหวัด นครราชสีมา

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ศาสนา.....
4. การศึกษาระดับ.....
5. สถานภาพสมรส
 ( ) โสด ( ) แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน
 ( ) หย่า ( ) แต่งงานแล้วแยกกันอยู่
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน (รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์)
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการเลี้ยงโคนม.....คน
 (รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์)
8. การถือครองที่ดิน
 ( ) เป็นเจ้าของที่ดิน.....ไร่
 ( ) เช่าที่ดินจากผู้อื่น.....ไร่
 ( ) ไร่โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า.....ไร่
 ( ) ให้ผู้อื่นเช่า.....ไร่
 รวมทั้งสิ้น.....ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

- ( ) เป็นที่อยู่อาศัย.....ไร่
- ( ) ทำนา.....ไร่
- ( ) ทำสวน.....ไร่
- ( ) ทำไร่.....ไร่
- ( ) เลี้ยงโคนม.....ไร่
- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....ไร่
- .....ไร่
- .....ไร่

10. อาชีพที่ทำรายได้ให้มากที่สุด และอาชีพที่ทำรายได้รองลงมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) รับราชการ.....บาท/ปี ( ) ค้าขาย.....บาท/ปี
- ( ) เลี้ยงโคนม.....บาท/ปี ( ) ทำสวน.....บาท/ปี
- ( ) เลี้ยงโคเนื้อ.....บาท/ปี ( ) ทำไร่.....บาท/ปี
- ( ) เลี้ยงเป็ด.....บาท/ปี ( ) ทำนา.....บาท/ปี
- ( ) เลี้ยงไก่.....บาท/ปี ( ) รับจ้าง.....บาท/ปี
- ( ) เลี้ยงสุกร.....บาท/ปี ( ) เลี้ยงปลา.....บาท/ปี
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....บาท/ปี
- .....บาท/ปี
- .....บาท/ปี

11. ภาวะหนี้สินท่านมีหรือไม่

- ( ) ไม่มี
- ( ) มี แก้ปัญหาโดย
- ( ) ยืมจากเพื่อนบ้าน ( ) กู้จากราชการ
- ( ) กู้จาก ธ.ก.ส. ( ) กู้จากพ่อค้า
- ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
- .....
- .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. สาเหตุที่ท่านเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเนื่องจาก

- ( ) สมัครใจ ( ) เจ้าหน้าที่ชักชวน
( ) สมัครตามเพื่อนบ้าน ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

13. ในกลุ่มท่านเป็นสมาชิก ท่านทำหน้าที่.....

14. การเป็นสมาชิกกลุ่ม ท่านได้ประโยชน์อะไรบ้าง

- ( ) เงินกู้ ( ) ข่าวสาร และความรู้
( ) ความสะดวกในบ้านต่าง ๆ ( ) การซื้ออุปกรณ์ในราคาถูก
( ) การซื้ออาหารในราคาถูก ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

ตอนที่ 2

สภาพการเลี้ยงโคนม

1. พันธุ์โคนมที่ท่านเลี้ยง

- ( ) โยลส์ไทร์ฟรีเซียน ( ) เรคซันดิ
( ) เรคเคน ( ) บราวส์วิสท์
( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

2. จำนวนโคนมที่ท่านเลี้ยง.....ตัว

3. จำนวนโคที่กำจัดไหม้.....ตัว

4. จำนวนน้ำนมที่ผลิตได้.....กิโลกรัม/วัน

5. การผสมพันธุ์

- ( ) ผสมจริง ( ) ผสมเทียม

5.1 แนวทางในการผสมพันธุ์

5.1.1 พันธุ์และระดับเลือดที่ต้องการ.....

5.1.2 ชนิดของน้ำเชื้อแข็ง

( ) ผลิตภายในประเทศ เพราะ.....

( ) ผลิตจากต่างประเทศ เพราะ.....

5.1.3 ด้ว้ต้องการนำ้เชื้อจากต่างประเทศ ท่านคิดว่าราคาควรเป็นเท่าใด

- ( ) น้อยกว่า 100 บาท/ครั้ง
 ( ) 101-200 บาท/ครั้ง
 ( ) 201-300 บาท/ครั้ง
 ( ) มากกว่า 300 บาท/ครั้ง

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์

- ( ) น้ำเชื้อไม่มีประสิทธิภาพ
 ( ) พ่อพันธุ์ไม่มีประสิทธิภาพ
 ( ) แม่พันธุ์ไม่มีประสิทธิภาพ
 ( ) น้ำเชื้อไม่ตรงตามพันธุ์
 ( ) ขาดเจ้าหน้าที่ในการผสม
 ( ) เจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญและไม่มีประสิทธิภาพ
 ( ) ความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ในการผสมพันธุ์
 ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
 .....

๕. อาหารและการให้อาหาร

6.1 อาหารชั้น

- ( ) ผสมเอง ( ) อาหารสำเร็จรูป

6.2 อาหารเสริมวิตามิน แร่ธาตุ

- ( ) ผสมในอาหารชั้น ( ) ไม่ได้ใช้

- ( ) ให้เสียนอย่างอิสระในรูปผงหรือก้อน

6.3 ชนิดของอาหารหยาบ

- ( ) หญ้าแห้ง ( ) หญ้าสด
 ( ) หญ้าหมัก ( ) ฟางเชือก
 ( ) ฟางแห้ง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
 .....

6.4 แหล่งที่มาของอาหารหยาบ

- ( ) แผลงพืชอาหารสัตว์ที่ปลูกสร้างอย่างถาวร จำนวน.....ไร่
 ( ) พืชอาหารสัตว์ที่ปลูกไว้ตามพื้นที่ว่างเปล่า จำนวน.....ไร่
 ( ) พืชอาหารสัตว์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
 ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
 .....

7. การป้องกันและรักษาโรคพยาธิ

7.1 การฉีดวัคซีนป้องกันโรค

- ( ) ไม่มีการฉีด
 ( ) มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค
 (ระบุชื่อโรค) 1.....
 2.....
 3.....
 4.....

เสียค่าใช้จ่ายครั้งละ.....บาท

7.2 การกำจัดพยาธิภายนอกและภายใน

- ( ) ไม่ทำ
 ( ) ทำ ปีละ.....ครั้ง เสียค่าใช้จ่ายครั้งละ.....บาท

โดยวิธี ( ) ผสมในอาหาร ( ) ฉีดพ่นภายนอก

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....
 .....

7.3 โรคพยาธิที่พบในฟาร์ม

- ( ) ไม่มี
 ( ) มี โรค ( ) โรคแท้งติดต่อก ( ) โรคท้องอืด
 ( ) โรคแอนแทรกซ์ ( ) โรคคอบวม
 ( ) โรคท้องร่วง ( ) โรควัยโรค
 ( ) โรคปากและ ( ) โรคไข้ม
 เท้าเปื่อย ( ) โรคเต้านมอักเสบ
 ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยภายนอก ( ) เห็น ( ) เบลงวัน
 ( ) เหลือบ ( ) อื่น ๆ (ระบุ)

.....
 .....

วิทยภายใน ( ) วิทยตัวดี ( ) วิทยตัวกลม
 ( ) วิทยใบไม้ในคืบ ( ) อื่น ๆ (ระบุ)

.....
 .....

8. การรื้อน้ำนมและจำหน่ายน้ำนมเค็ม

8.1 การรีดนม ( ) รีดด้วยมือ ( ) รีดด้วยเครื่อง

8.2 การรีดนม.....ครั้ง/วัน ย่างเวลา.....น.

8.3 การจำหน่ายน้ำนมเค็ม

8.3.1 ราคา.....บาท/ก.ก.

8.3.2 การตรวจคุณภาพของน้ำนมเค็ม

( ) ไม่มี ( ) ไขมัน ( ) การปลอมปน
 ( ) มี ตรวจสอบ ( ) ของน้ำนม

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

8.4 ปัญหาในการจำหน่าย

( ) ราคาน้ำนมต่ำ ( ) ไม่มีตลาดรับซื้อ

( ) ระยะทางขนส่งไกล ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

ตอนที่ 3   ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม

การบริการของกลุ่มในด้านต่าง ๆ	การบริการ					หมายเหตุ ข้อเสนอแนะ
	มี	ไม่มี	มาก	น้อย	ไม่เหมาะสม	
1. แหล่งเงินทุน	( )	( )	( )	( )	( )	
2. การซื้อแม่โคนม	( )	( )	( )	( )	( )	
3. การจำหน่ายโคเพศผู้และ โพลลระวาง	( )	( )	( )	( )	( )	
4. การผสมพันธุ์	( )	( )	( )	( )	( )	
5. การผสมจริง	( )	( )	( )	( )	( )	
6. การผสมเทียม	( )	( )	( )	( )	( )	
7. การบริการน้ำเชื้อ	( )	( )	( )	( )	( )	
8. การบริการอาหารสำเร็จรูป	( )	( )	( )	( )	( )	
9. วัตถุดิบในการผสมอาหาร	( )	( )	( )	( )	( )	
10. ไวตามิน แร่ธาตุ	( )	( )	( )	( )	( )	
11. ยาปฏิชีวนะ	( )	( )	( )	( )	( )	
12. ปุ๋ยราคาดูก	( )	( )	( )	( )	( )	
13. พันธุ์พืชอาหารสัตว์	( )	( )	( )	( )	( )	
14. การฉีดวัคซีนป้องกันโรค ปากและเท้าเปื่อย	( )	( )	( )	( )	( )	
15. การฉีดวัคซีนป้องกัน โรคคอบวม	( )	( )	( )	( )	( )	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 (ต่อ)

การบริการของธุรกิจในด้านต่าง ๆ	การบริการ		ระดับของทัศนคติ			หมายเหตุ
	มี	ไม่มี	มาก	น้อย	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
16. การฉ้อฉลป้องกัน						
โรคแห่งจิตตอ	( )	( )	( )	( )	( )	
17. ขากำจัดพยาธิภายนอก	( )	( )	( )	( )	( )	
18. ขากำจัดพยาธิภายใน	( )	( )	( )	( )	( )	
19. การทำทะเบียนประวัติ	( )	( )	( )	( )	( )	
20. การทำเครื่องหมาย	( )	( )	( )	( )	( )	
21. การตอนโต	( )	( )	( )	( )	( )	
22. เครื่องรึกฆ	( )	( )	( )	( )	( )	
23. ตั้งใสน้ำนมดิบ	( )	( )	( )	( )	( )	
24. การขนส่งน้ำนมดิบ	( )	( )	( )	( )	( )	
25. การตรวจคุณภาพนม	( )	( )	( )	( )	( )	
26. การรับใสน้ำนมดิบ	( )	( )	( )	( )	( )	
27. การให้ข่าวสาร	( )	( )	( )	( )	( )	
28. การประชุม	( )	( )	( )	( )	( )	
29. การอบรม	( )	( )	( )	( )	( )	
30. การตรวจเยี่ยม	( )	( )	( )	( )	( )	
31. การให้เงินทุน	( )	( )	( )	( )	( )	
32. การประเมินผล	( )	( )	( )	( )	( )	
33. อื่น ๆ (ระบุ).....	( )	( )	( )	( )	( )	
.....	( )	( )	( )	( )	( )	
.....	( )	( )	( )	( )	( )	
.....	( )	( )	( )	( )	( )	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้